

את האלכוהול! זה הספיק. כעבור כחצי שעה הוחזר האלכוהול הפרטי לידי של אור בול, אם כי במישקל קל יותר ממישקלו המקורי. כמה מהמונות שבו נעלמו. לא היתה זו הפעם היחידה במהלך מילי-חמת ששת-הימים שבה נקרא ראש מטה פיקוד-המרכז לטפל בבעיות שלל. אחד ממעשיות אותה מילחמה, שטרם סופרה עד כה, עוסקת בפרשת משאית צבאית שנעצרה במהלך המלחמה במחסום צה"ל כשעשתה את דרכה מירושלים לרמלה, שם שכנה או מפקדת פיקוד-המרכז.

כאשר נבדקה המשאית, הסתבר שהיא עמוסה ארגונים ובתוכם בקבוקי וויסקי וסיגריות מתוצרת-חוץ. נהגי המשאית שהתבקשו להסביר מאין הגיעו אליהם ה-פריטים, שאינם כלולים בלוח-האספקה השיגרתי לחיילי צה"ל, לא התקשו לע-שות זאת.

„זה מהקאנטינה של ארמון-הנציב.“ הס-ביר אחד הנהגים.

חקירה נוספת העלתה כי היעד הסופי של המשאית, עמוסת הוויסקי והסיגריות, היה מחנה מטה פיקוד-המרכז ברמלה וכי האיש שנתן את ההוראה, להעביר את הר-משקאות והסיגריות לשם, לא היה אלא ראש-מטה הפיקוד בכבודו ובעצמו, אלוף-מישנה בורקה.

חלוקת שלל מארמון הנציב

על פי פקודות המטה-הכללי רשאי רק אלוף-הפיקוד להורות על ההרמת שלל לצרכי צה"ל. כיוון שהסתבר אז כי עווי נרקיס לא ידע כלל על ההוראה להחרים את מלאי הקאנטינה של אנשי האו"ם בארמון-הנציב, הוקמה ועדת-חקירה, שתפקידה היה לבדוק אם לא חרג אלוף-מישנה ברוך ברילב מתפקידו במקרה זה. במהלך אותה חקירה הצליח בורקה להפי-ריך כל חשד כאילו ניסה להחרים את הוויסקי והסיגריות לעצמו. הוא שיכנע

את החוקרים כי השלל היה מיועד לחלוקה שווה בין כל חיילי מחנה פיקוד-המרכז. כאשר נשאל בדבר משקאות וסיגריות שהועברו כבר קודם לכן מארמון-הנציב, מבלי שנחפסו בדרך, הוא סיפר כי אלה כבר חולקו לחיילים. מבהינה פורמאלית לא היה כל פסול במעשהו של בורקה, שכן מאחר שאינו יכול לטפל בכל מיקרה של החרמת שלל בעצמו, האציל אלוף-הפיקוד מסמכותו זו למפקדי החטיבות, כשנתן להם אישורים בלאונק חתומים בידו. אישורים אלה נועדו לאפשר למפקדי הר-חטיבות לתחרים במהלך הקרבות רכב או ציוד-אוייב אחר לשימוש יחידותיהם. כאשר בא בורקה לתחרים את מלאי הר-וויסקי והסיגריות בקאנטינה של ארמון-הנציב, היה בידו אישור כזה חתום בידי אלוף פיקוד-המרכז.

לפיכך מצאה אותה ועדת-חקירה את בורקה נקי מכל אשמה וחף מכל פשע.

הוא ניסה להסביר את פשר היחסים הכמעט-אינטימיים בינו לבין אידי אמין, ביחסים המיוחדים שנקשרו ביניהם בעת שסייע לאמין לחולל מהפכה צבאית ב-אוגנדה ולתפוס את השלטון מידי קודמו, הנשיא מילטון אבוטה. ההצהרה עוררה רושם קשה והדים שליליים ביותר בעולם.

שכן, בורקה לא השכיל להבין שסיוע לאידי אמין לתפוס את השלטון, אפילו אם הסיפור נכון, אינו מסוג הדברים שי-צריך להתגאות בהם.

בחוללו את הסערה, שקוממה נגדו את משרד-החוץ ושר-הביטחון, עורר בורקה משנתם כמה כלבי-שמירה ישנים. כדי להעמיד את הדברים באורם הנכון, ביקשו אלה לתת הסבר אחר, לפשר היחסים המר-זרים והמיוחדים במינם בין אידי אמין ל-בורקה, המתגלים בכל שיחה טלפונית שלהם.

מי הוא אידי אמין — זאת יודע היום כל העולם. אבל מי הוא אותו אלוף-מישנה (מיל.) ברוך („בורקה“) ברילב, שיצא לפתע מאלמוניותו והפך לגיבור אנטבה, שמיבצעיו ושיחותיו הונצחו כבר בספרים ויונצחו בוודאי עוד בסרטים, זאת יודעים רק מעטים.

לנקות את הטנקים בוראסו

ב ורקה, כיום בן 51, הוא מהקר-צינים הוותיקים ביותר של חיל-השיריון בצה"ל. יליד קובנא שבליטא, הניח בתי"ר בנעוריו שם, ואחריכך חניך

והנה, בעיקבות חטיפת מטוס אייר-פראנס לאנטבה ומיבצע החילוץ של צה"ל שם, הפך אלוף-מישנה (מיל.) בורקה ל-דמות בינלאומית. לא היה עיתון שסיקר את הפרשה שלא איזכר את שמו תוך-ציון כי „קולונל ברילב הוא ירידו האישי של אידי אמין.“

שיחות הטלפון הספוראדיות שלו עם אידי אמין, שצוטטו בהרחבה בכל אמצעי-התיקשורת בעולם, איימו לתפוס את מקומם בספרות העמים בין סיפורי הברון מינכהאוזן ואגדות אנדרסן.

מה שהתחיל כמישימה-ממלכתית, בשיחה ראשונית שנועדה לשכנע את אידי אמין לנסות לשחרר את החטופים, הפך תוך-זמן קצר להצגת-ראווה ולעסק נושא רוו-חיים. בורקה החל לטלפן אל אידי, אחרי שהסתיים המיבצע, לא בשליחות רשמית אלא לצרכי חברות טלוויזיה זרות, שששו להקליט ולשדר, תמורת תשלום, את הר-דיאלוגים המוזנונטליים בין הפילדמרשל האוגנדי לקולונל הישראלי.

כתוצאה מכך הפך ברוך ברילב, כיום סוחר מכשירים סטריאופוניים ומוכרות אפריקאיות, לגיבור מיבצע אנטבה. מכיוון שהוא היה האיש היחיד מבין הקשורים בסיפור שניתן היה לראיינו, צלמו ולי-דובבו באופן חופשי, ללא מגבלות צנ-זורה, היה זה רק טבעי שבעיני עשרות מיליונים בעולם יהיה בורקה הגיבור הר-אמיתי של המיבצע.

בורקה די הנהג לשחק את התפקיד. הוא שיחק אותו כל כך טוב, עד שבי-להיטותו לפאר את מעללי עצמו, נפל בורקה בבור שכרה לעצמו.

שמו טוהר באונוי כל, כדי להפסיק אחת ולתמיד את מסע הלחישות המכוער שהוא עמד במרכזו. בהחלטה היתה אומנם איזו פיסקה שאמרה משהו על חריגה מסמכות, אבל איזה מפקד לא חרג מעט מסמכותו באותם ימים הירואיים של מילחמת ששת-הימים?

ללא שום קשר עם אותה פרשה ועם מימצאי ועדת-החקירה, הועבר בורקה מי-תפקידו כעבור זמן קצר. הוא חדל לשמש בתפקיד הבכיר ומבטיח-הקידום של ראש מטה פיקוד-המרכז.

תחת זאת הוא נשלח לתפקיד, שנחשב באותם ימים כהסרה-חשיבות, כראש מי-ש-לחת צה"ל באוגנדה.

אולי היה זה באמת תפקיד חסרה-חשיבות עד שהחל לכהן בו בורקה, בחמש שנות כהונתו כראש מישלת צה"ל במקום. ידע בורקה להפוך את התפקיד וכל מה שקשור בו לקרשיקפיצה יוצא מגדר הרגיל ב-חשיבותו, כפי שהתברר מאוחר יותר.

שיחות-טלפון תמורת כסף

מרות זאת נשאר שמו של בורקה אלמוני עבור רוב אזרחי המדינה. עד לפני כחודש ימים, בעת שנערכה פעולת צה"ל באנטבה, הוא היה אחד מיותר מאלף ומאה אלופי-המישנה ששירתו בצה"ל מיום היווסדו. ואם כי בקרב הקצונה הבכירה של צה"ל הלך שמו לפניו, ובתקופות מסוי-ימות אף הפך למשלה, הרי לגבי הציבור הוא נשאר בצל.